

El llenguatge

Recordar

El verb recordar té significats diferents usat com un verb transitiu, per tant, amb un complement directe o acusatiu, i usat pronominalment, és a dir, recordar-se, amb un complement introduït per la preposició de. Les evocacions del passat, lligades, tan sovint, amb l'enyorança i la melangia, s'expressen per mitjà de recordar. En canvi, el fet de no haver oblidat una cosa, de pensar-hi en el moment oportú, de no descuidar-se de fer-la, s'expressa per mitjà de recordar-se. No hauríem de dir, així, «No vaig recordar que havies de venir» sinó No em vaig recordar que havies de venir, i, amb més motiu, «Recordeu de tancar la finestra» en lloc de Recordeu-vos de tancar la finestra, perquè, com hem dit, el verb recordar, usat sense el reforç pronominal, demana un complement directe, no introduït per cap preposició. Creiem que cal reconèixer, tanmateix, que en alguns casos la diferència entre recordar i recordar-se és gairebé únicament de matis, com en les frases Ningú no recorda l'interès que va demostrar i Ningú no es recorda de l'interès que va demostrar. I, per la nostra banda, no sabríem pas censurar l'ús d'una frase com Me'n recordo molt, de tu amb el mateix significat que Et recordo molt.

Deixant, però, de banda el significat, convé de recordar que el comportament gramatical de recordar i recordar-se no ha d'admetre vacil·lacions i que les que sovint origina en la pràctica no són sinó degudes a un imperfecte coneixement d'unes normes gramaticals d'aplicació més general. Recordar, com qualsevol verb transitiu, admet la representació dels seus complements per qualsevol dels pronoms acusatius, entre els quals hi ha el neutre ho, aplicable en aquells casos en què el complement és una oració: Recordo que anàvem a collir maduixes equival a Ho recordo. En canvi, recordar-se només admet la representació pronominal per mitjà del pronom en, del qual, però, s'ha de prescindir si el complement ja figura representat en l'oració per un grup nominal, un infinitiu o una subordinada (llevat de quan hi figura en aposició, en frases d'estil col·loquial com No te'n recordes, que havies de venir?). Així, construccions com «No se'n recorda de la data», «Ens en recordarem de fer-ho» i «Me'n recordo que va dir que sí», avui tan habituals fins i tot en textos impresos, s'haurien d'evitar. Caldria dir No es recorda de la data, Ens recordarem de fer-ho i Em recordo que va dir que sí. Notem, d'altra banda, que la caiguda de la preposició davant la conjunció que origina que, en oracions complexes, l'única diferència entre l'ús de recordar i el de recordar-se consisteixi en el reforç pronominal: Recorden que hi havia molta gent i Es recorden que han de venir demà.

Albert Jané